

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmisi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

V smislu §. 17. društvenih pravil sklicuje se

občni zbor

delniškega društva

„Narodne Tiskarne“

na dan 25. maja 1902

ob 11. uri dopoldne

v prostorih „Narodne Tiskarne“.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednikovo.
2. Bilanca „Narodne Tiskarne“ za leto 1901.
3. Nasvet upravnega odbora o izplačanju dividende.
4. Dopolnilna volitev upravnega odbora.
5. Volitev pregledovalcev računov.
6. Posamezni nasveti.

Opomnja: § 16. Kdor hoče v obnem zboru glasovati, mora svoje delnice vsaj pet dni pred obnim zborom v društveno blagajnico uložiti.

Upravni odbor „Narodne Tiskarne“.

Dva carja na Ruskem.

(Kdo je višji gospod v Rusiji kakor car?)

V Rusiji se javijo semintja precej vznemirjujoče prikazni. Samodržstvo sicer ukroti za nekaj časa vsak tak pojav, a če se da tisto vse vzdržati dlje časa, je pač dvomljivo. Z vprašanjem, ki smo ga zapisali na čelo temu članku, se pa je te dni bavil list »Hromadskij Holos« (glasilo ukrajinsko-ruske radikalne stranke), ki izhaja v Galiciji. Svoja poročila in data zajema bajé naravnost iz »tajnih odlokov in ukazov ruske vlade«, torej gotovo iz jako zanesljivega vira. Iz tega lista posnemamo naslednje:

Življenje ruskega kmetijskega ljudstva pomeni življenje v revščini, trpljenju, pred vsem pa v neprestani lakoti. Glad — se zove drugi ruski car. Ta vlada

skoro celih 100 let ter uničuje kakor carizem ruske poljedelce. Od leta 1802 do 1902 je bilo v Rusiji 50 nerodovitnih let — to je v istini nekaj groznega, zakaj glad se je včasih razširjeval po več gubernijah. In teh petdeset let lakote v enem stoletju pomeni za mužika dolgo dobo trpljenja, nepopisnih boleznij, prernih smrtij in morje solz. To pomeni, da mužik in njegovi, dočim se ob dobri letini še na pol ne nasitijo, drugo leto morajo več mesecev zaporedoma jesti pleve, in če še teh ni, skorjo dreves. To pomeni, da lačno rusko prebivalstvo mora vsled lakote strašno izumirati.

Oglejmo si torej statistiko nerodovitnih let v preteklem stoletju:

Leta 1804 je bila lakota v severni in v severno-zahodni Rusiji, leta 1805. v južni Rusiji, v l. 1807 in 1808 v severno-zahodni Rusiji. L. 1809. je trpinčila lakota celo Finlandijo, leta 1812. je razsajala v srednji Rusiji in daljni Sibiriji. L. 1828. pa ni nič obrodilo v zahodni in severno-zahodni Rusiji. Od l. 1839. do 1846. se je lakota vlačila vsako leto in sicer v 25 gubernijah, med drugimi tudi v Ukrajini. Od l. 1848. do 1850. je glad obiskoval najčesteje 15 »črnozemeljskih« gubernij. Leta 1851. je divjala lakota v zahodni Rusiji. L. 1855. pa se je polastila 15 gubernij.

Od l. 1867. pa imamo že natančnejša poročila in data. Leta 1867. in 1868. sta razsajali lakota in slaba letina v 11 gubernijah, t. j. na prostoru 982.000 km², v katerih je stradalo 8.870.000 ljudi. Nato je prišel tako imenovani Samarski glad l. 1872. in 1873., ki se je jako široko raztegoval. Ime je podedoval po Samarski guberniji, v kateri je zapustil najhujše sledove. L. 1880. je stradalo v 10 gubernijah na prostoru 990.000 km² štirinajst milijonov ljudi. Leta 1883. je bila lakota v 6 gubernijah, leta 1885. v osmerih. Od tistega časa pa se groze lakote strašno ponavljajo! L. 1891. je strahovito stradalo v trideseterih evropskih in azijskih gubernijah vseh

skupaj 54 milijonov ljudi na prostoru 5.940.000 km², kar meri več kakor polovica Evrope! L. 1892. je razsajala lakota v 15 gubernijah na prostoru 1.254.000 km² s 30 milijoni prebivalcev. Treba še omeniti, da se slaba letina prikazuje po največ v onih gubernijah, v katerih so še primeroma najboljša tla, tako imenovano »črnozemelje«. Od leta 1893. pa smo že pri vladanju sedanjega carja Nikolaja II. Ko je nastopil carski prestol, je vzkliknil, da je to slišal ves svet, da ne bo ničesar predrugačil, temveč da bo hodil po stopinjah svojega očeta — in je tudi šel. Za njegovega carjevanja se lakota takorekoč ne seli več z Ruskega in vsako drugo leto je hujše od prvega.

L. 1897. je razgrajala lakota na prostoru 1.780.000 km² s 37.500.000 prebivalci. L. 1898. je zopet trpinčila lakota 12 gubernij v razsežnosti 1.307.000 km² s 25 milijoni ljudi. L. 1899. se je nastanila lakota v Kersonski, Tavrijski in Bessarabski guberniji in l. 1900 se je razun v tistih razširila tudi v Kijevski in Podilski in v največjem delu azijskih dežel. In v sedanjem času razsaja po Rusiji strahovita, dozdaj še neslišana lakota. Sama vlada je ne more zamolčati. Že v začetku l. 1901 je naznanjala vlada, da je v 12 gubernijah nastala lakota in pozneje v jeseni je vlada že povedala, da lakota razsaja že v 19 gubernijah na prostoru 7.220.000 km² s prebivalstvom 40 milijonov duš. Ta prostor je večji, kakor 3/4 cele Evrope! V decembru 1901 je stradalo po vladnem poročilu 54 milijonov prebivalcev v 33 gubernijah in v polovici januarja 1902 naznanja poljedelsko ministrstvo, da je lakota v 60 gubernijah.

To so resnične razmere o ruski lakoti, tako resnične, da ruska vlada ne taji (in ona rada zatajuje) niti ene besede, kajti ta data so vzeta iz ruskih uradnih spisov. Pa pogledajmo še, kakšno je

ljudstvo pri takih razmerah, kakšno je njegovo življenje?

Ako se ni letina dobro obnesla, začena zimski čas in kmetijsko ljudstvo se pripravlja za zimski počitek — lačno. Živino so prodali oduhu takorekoč za stonj, da ne pogine lakote pred očmi svojih gospodarjev. Iz lakote nastanejo razne in nalezljive belezni. Pojavi se legar iz lakote in pred vsem prav iz lakote izvirajoča bolezen skorbut. To je strahovita bolezen. Dlesne in nebo začnejo gniti, zobje in lasje izpadajo. Človek občuti po celem telesu bodljaje, na kožo in v telesne organe se izliva kri, kajti stene žil so pokvarjene. Kri teče iz ust, nosa, oči in ljudstvo umira in nima še moči ne k obupnemu klicanju za pomoč. In na tak način gine v Rusiji na tisoče mladih in starih kmetov; otroci gnijejo v naročju mater, matere žive gnijejo na golih tleh in še slame nimajo za steljo. Oče vse to gleda ves obupan in čaka enake usode. Ali ni to pravi pekél?

Poslušajmo še, kaj je videl višji ruski uradnik, ko je potoval po Saratovski guberniji: »Prišel sem se v C., bilo je — 30° R. Velika cesta se je vila skozi vasi kakor skozi kraljevstvo smrti. Dim se vzdiguje komaj iz vsakega desetega dimnika. Ljudje se zbirajo v zaduhle sobe z živino, ogrevajo se medsebojno z lastno toploto — drv nimajo. Tople hrane nimajo — legar razsaja povsod, nekatere vasi so podobne pogoriščem. Slamo razstreh so strgali ter dali živini, gola rebra vidiš na strehah. A tudi živine nimajo veliko. Včasih srečaš suho kljuse, ki je bolj podobno strašilu nego konju, upreženo v sani; na saneh leže nekoliko bledih, izstradanih otrok in poleg njih se vleče lačen mužik s svojo ženo. Tu se je napolnila cela rodbina, da bo beračila — toda kje, pri kom? Pa to je še aristokracija. Večina je že pozabila, da je imela kedaj živino in peš gre v daljni svet na »božij promysel« (beračiti). Pomoči ni od nikod pričakovati.«

— Mati je skoro ob pamet od bridkosti ... oče mrtev na postelji ...

Pisal sem takoj bratranecu Petru de Treylayu; prišel je, da poskrbi običajne potrebe. Pri postelji sta čuli dve pobožni usmiljeni sestrí, jaz in mati sva ostala sama. Sedel sem ob njeni postelji; imela je obraz v blazino obrnjen in je neprestano vzdihovala. Do devete ure zvečer sem čul to brezkončno, obupno ječanje, ki je bilo podobno ječanju valov, ki se zaganjajo na morskem obrežju ob kleči. Nisem se je upal tolažiti; poljubljaj sem ji roko, ki ji je visela ob postelji, da je mogla vsaj vedeti, da sem pri nji in da ž njo vred trpim.

Marija je vstopila in prinesla pismo. Neka gospa čaka zunaj v vozu na odgovor. Pogledam pismo — naslovljeno na gospo Soile. Spoznal sem pisavo gospe Harmont. Kaj naj piše moji materi? Nisem vedel, ali naj bi pismo odprl, ali naj ga bi izročil materi. Zdelo se mi je velika predrznost, da si upa pisati na tak žalosten dan, katerega je zakrivila ona. Že sem ga hotel raztrgati na tisoč koscev. Ali smem, ali imam pravico?

»Gospa čaka na odgovor«, opomnila je Mari, ki je brala zadrego z mojega obraza.

Pogledal sem mater; ležala je kot

LISTEK.

Odpuščam ji ...

Spisal Francois Coppé

Ljuba sestra! Ravno kar sem ti brzojavil. Ne vem sicer, kdaj pride poročilo do Tebe, ker je zveza med Parizom in Majnugo skoro gotovo slaba. Upam pa, da izveš vsaj jutri o materinem zdravju in se pomiriš. Mislim, da se je skoro utolažila zaradi groznega udarca, ki ga je prizadela očetova smrt. Davi smo jo komaj pripravili, da je nekaj užila; tri dni je živela ob samem sladoledu, katerega je pila iz velikega kozarca. Kot mali otroci ga je držala z obema rokama ... Da bi videla te uboge ročice! ... kako so upale in kako se ji treslo! ... Ravno kar je zaspala. Uporablja je to priliko, Ti opišem podrobnosti, katerih Ti brzojavnim potom nisem mogel sporočiti.

Zadnjo nedeljo zjutraj je šel papa po navadi z doma. Odkar se je gospa pl. Harmont ločila od svojega moža, je redno pri nji zajutrkoval in obedoval. Prihajal je pozno v noč domov. Mama ga je pričakovala in jaz njo, da sem jo pregovarjal, naj se vsaj odene s plaščem. Saj sama veš, kako slabotna je in kako jo nadleguje kašelj.

Med dolgotrajnimi urami, ko sva pričakovala papa, mi je vedno govorila o njem, vedno z isto nežnostjo in ljubeznijo kot sicer.

Kako je mogoče tako ljubiti človeka, ki nas nič več ne ljubi? Kako čudovito je človeško srce, da še upa in ljubi, ko bi si moglo misliti, da je vse brez vspeha.

»Tvoj oče se naveliča te zveze kot se je naveličal marsičesa drugega in se zopet povrne k meni; kajti blag je.«

Imela ga je za dobrega. Bila je slepa in ni hotela videti, s kakim zasramovanjem ga je navdajala njena molčečnost in trpljenje. Ko sem molčal, pripovedovala mi je o miloščinah, katere je skazal, in o njegovih dobrotah ... Tak mož ne more biti slabega srca. Kako neki? Proti vsem naj bode usmiljen, le proti nji ne, proti materi njegovih otrok? To se ne da misliti! — Ni privolila v ločitev. Hotela mu je biti zavetje, kamor bi se zatekel izgubljenec, kakor ga je imenovala. Pri nji naj zadobi v starosti miru, ljubezni in odpustitve.

Zadnjo nedeljo je prišel ob petih zjutraj domov. Slišali smo, ko je hodil v svoji sobi, kar naenkrat smo začuli upitje in klic: »Genovefa!«

Kakor zid blede je hitela mama v njegovo sobo; jaz sem šel za njo.

Sedel je na vznožju svoje postelje; oči je imel izbuljene, obraz krčevito raztegnjen. Ali je naju še spoznal? Mislim, da ne. Posamezne glasove brez zveze je govoril; naenkrat je nagnil glavo, s katero je v nezavesti majal. Mislimi smo, da je nezavesten ... a bil je mrtev.

Ljuba sestra! Ako bi videla, kako se je mati vrgla na postelj, kako se je oklenila očeta, ga gladila in prosila, naj se vsaj premakne! Kako mu je prisegala, da ne bode nikake stvari več Boga prosila, če oživi!

»Oglasi se vendar«, je kričala. »Odgovori mi vsaj! Z vsem se zadovoljim. Ločim se od Tebe, da se moreš poročiti z drugo ... To Ti obljubljam. Odpotujeva s hčerjo, da me nikdar, nikdar več ne vidiš! Poroči se z njo! — Ljubi Te — Ti ljubiš njo. — Da, razumem. Odpuščam Ti, ne slišiš? Tudi nji odpuščam — pravico ima. Tvoj glas mi je tako ljub. Ljubi mož, dragi prijatelj! Samo poglej me! — Govori! Ne delaj se kot bi bil mrtev! — Kako se bojim! Odgovori — odgovori — odgovori! ...«

Tedaj je izgubila najina ljuba mati zavest, nisem je mogel odtrgati od mrljice.

Kako grozen dan je bil! Da bi imel Tebe in Tvojega soproga pri sebi! Obupavam, komaj sem si svest svojih čutov.

In to je videl tisti uradnik ondi, kjer je »črnozemlje«, kaj bi še le videl, kadar bi prišel v bolj nerodovitne kraje? Kaj bo počel izstradani, izmučeni narod brez setve, brez živine, brez mrve in z nepokritimi kočami, ki so na izpostavljenem vsem vetrom in vremenom?

Tako je pisal »Hromadski Holos«.

In tem revežem hoče car pomoči z miloščino!! Car Nikolaj je naročil, naj se ubogim mužikom odpiše 120 milijonov rubljev davka. Dvomimo, da jih je s tem nasitil.

V Ljubljani, 23. maja. Državni zbor.

Včeraj je zbornica z justičnim etatom sprejela državni proračun za leto 1902 v drugem branju. Danes se reši finančni zakon ter se začne tretje branje državnega proračuna. Seja je trajala nad 12 ur. Posl. Kleewein je govoril o razmerah v avstrijskih kaznilnicah. Posl. Doboszyński se je pritoževal o počasnem uradovanju pri najvišjem sodnem dvoru. Posl. Choc je zahteval decentralizacijo sodstva v deželah češke krone ter ustanovitev samostojnega najvišjega sodnega in kasacijskega dvora za Češko, Moravsko in Šlezsko. Posl. Schücker se je zavzemal za združenje notarijata in advokature, ker je položaj notarjev negotov. Posl. Dvořák je govoril o jezikovnih razmerah pri čeških sodiščih ter dokazoval politično strankarstvo pravosodnega ministra. Posl. Pergelt je razpravljal o preosnovi civil. kaz. zakona ter tiskovnega zakona. Posl. Ofner je dokazoval potrebo preosnove zakona za varstvo delavstva, kazenskega zakona, pristojbinskega, trgovinskega, delniškega zakona itd. V imenu bolnega pravosodnega ministra je govoril sekcijski načelnik Klein ter opravičeval ministra in pravosodje sploh. Nadalje so še govorili: Dyk, Herzog, Herold, Bartoli in Wolffhardt.

Nagodbena pogajanja.

Koerber je sedaj vedno na vlaku. Zopet je v Budimpešti in z njim trije ministri ter trgovinskopolitični sekcijski šef. Pogajanja so zopet v teku. Pred dvema tednoma so bila že pretrgana, in zdelo se je, da se ministri ne snidejo več. A danes sedé zopet skupaj. Ogrska preskrbljuje skoraj 26 milijonov cislitvanskih prebivalcev z žitom, moko in z živino. Če se nagodba pretрга, oziroma če Ogrska s povečano carino svoje meje zapre, si škoduje le sama, kajti Cislitvanija bo dobivala svoje žito in moko iz Rumunije, Srbije in Bolgarije. Toda škodo bodo imele tudi v Cislitvaniji posamezne dežele in posamezne tovarne. Ako Ogrska ne odneha od visokih carin na surovine, morata Brno in Liberec svoje tovarne zapreti ter odpustiti 100.000 delavcev. Carina na volno, pavoljo, lan, predivo in juto, na posamezne polfabrikate, kakor usnje, bi zadala smrten udarec tovarnam na Češkem, Moravskem, v Šleziji, Nižjeavstrijski in Predarlški. Zahteve Ogrske so torej smrtonosne cislitvanski industriji,

poprej, le ječanje se je nekoliko olajšalo. Morda zaspi. Ali jo naj zdramim? Nisem hotel.

Odprl sem pismo — glasi se:
Milostljiva gospa!

Na kolenih Vas prosim odpuščenja. Ali mi dovolite, da se poslovim od pokojnika? Ana pl. Harmont.

Silno sem bil vznemirjen. Srce mi je tako tolklo, da sem se bal nezvesti. Zazdelo se mi je, da me je mati poklicala. Hitel sem k njeni postelji. Vsled mojega prihoda se je napol zbudila — oči pa je imela še zaprte. Izgovarjala je v tem stanju besede: »Odpuščam ji... odpuščam ji... razumem. da... razumem jo...«

Tedaj, ljuba sestra, sem tudi jaz sprevidel, kaj mi je storiti. Sporočil sem Mariji, da naj se za trenotek usmiljenke umaknejo, in naj vede gospo v mrtvaško sobo. Zapisal sem še besedo: »Pridite«, zapečatil pismo in ji ga oddal.

Minila sta od takrat dva dneva; materi nisem še ničesar povedal, vendar se ne bojim. Ta pobožna duša se ne bo jezila nad menoj, o tem sem prepričan. Ne bo mi zamerila, da sem za trenotek stopil na njeno mesto pri krščanskem delu ljubezni in usmiljenja.

a škodljive tudi Ogrski, kajti ako ubo-
žajo avstrijske kupujoče dežele, bo Ogrska
malo in slabo prodajala. Gre se torej pri
teh pogajanjih med Koerberjem in Szellom
za več milijonov goldinarjev, in razum-
ljivo je, da Koerber ne more ugoditi
Szellu, saj bi uničil s svojo kapitulacijo
celo vrsto eksistenc in največjih indu-
strialnih podjetij.

Waldeck-Rousseau odstopi.

Francoski ministrski predsednik je svoj politični program izvršil, dosegel vse, utrdil republiko in oslabil klerikalizem ter monarhizem, naredil red v šoli in v vojski ter justico odedil nevrednih elementov. Sestavil je tudi nov parlament, ki mu je še ugodnejši od prejšnjega ter bi z njim brez težav dosegal nove zmage, a vendar se hoče po tri leta dolgem najuspešnejšem vladanju sam umakniti ter kot zmagovalce stopiti v pokoj. Gotovo je to nekaj nenavadnega, da se po zmagah in uspehih ministrski predsednik odpove svoji moči in svojemu vplivu. Republičanske stranke želé, da bi bilo tudi novo ministrstvo po duhu Waldecka-Rousseaua, kajti melinitični elementi so že na delu. Socialisti agitirajo, da priredé vse republičanske skupine še pred sestankom parlamenta skupen shod, na katerem se osnuje impozantna svobodomiselna republičanska večina. Na shodu bi bilo vsaj 370 poslancev, vsa zbornica pa jih ima 591. To bi bila nova vladna večina radikalne ali radikalnosocialistične vlade protiklerikalnega programa. Bourgeois bi bil dober naslednik Waldeck-Rousseaua, a sprejeti baje ne mara. Zato so republičani radi odstopa ministrskega predsednika še posebno v zadregi.

Vojna v Južni Afriki.

V Vereenigingu so se konference burskih delegatov končale in šest zastopnikov vlad obeh republik z Delareyem in Dewetom ter z osmimi tajniki je dospelo v nedeljo v Pretorijo ter prebivajo v hiši poleg Kitchenerjevega bivališča. Ta teden se torej vrše v Pretoriji končna mirovna pogajanja. V Londonu nimajo nikakih poročil o uspehih dosedanjih pogajanj, vendar je že to dejstvo miru ugodno, ker so se Buri vrnili v Pretorijo. Angleški ministri se odpravljajo na počitnice, kar kaže, da miru vendar še ni blizu. V Vereenigingu so se vršila baje med Buri jako burna razpravljanja ter so nespravljivi elementi imeli veliko število glasov. Večina Burov iz Oranija je bila proti brez-pogojni kapitulaciji. Steijn, Wessels, Müller, Celliers in Hertzog so najodločnejši nasprotniki miru. Dewet je miroljubnejši. Večina Transvaalcev z vlado vred želi miru, Oranjejci pa stavijo neodvisnost kot glavni pogoj. Vendar se pogajanja nadaljujejo, ker je Kitchener spreten posredovalec. Krüger ne verjame, da se dožene mir brez zajamčene neodvisnosti Burov. V Bruslju ne zaupajo angleškimi mirovnim poročilom ter sodijo, da vojne še ne bo kmalu konec; v Londonu pa so polni upanja.

Najnovejše politične vesti.

Davek na vozne liste. Zbornici je predloženo poročilo na podlagi dohodkov iz leta 1901. Po tem proračunu bo znašal novi davek 114 milijonov K, in sicer 722% za liste 3. razreda, 216% 2. in 62% 1. razreda. Ker pa znaša potreščina samo 10 milijonov K, porabil se bo ostanek za spopolnitev telefonske mreže. Zakon stopi v veljavo s 1. januarjem 1903. — Kočljivo vprašanje. Češki agrarci nabirajo podpise za interpelacijo, s katero hočejo vprašati ministrskega predsednika, ali ga je res krona svarila k popustljivosti napram Ogrski in če je v tem slučaju ponudil takoj demisijo. — Referent avstrijske kvotne deputacije postane baje namesto umrlega dvornega svetnika Beera baron Chlumecky. — Kitajska vstaja se je razširila tudi na pokrajino Pečili. Cesarica je zapovedala Juan Šikai-u, naj porine vstase proti jugu, da ne bodo imele tuje velesile povoda za vmešavanje. — Bivši državni poslanec Zurkan, ki je bil večkrat starostni predsednik, je umrl v Črnovicah star 84 let. — 25letnica neodvisnosti Rumunije se je praznovala dne 21. t. m. z velikimi praznami po celi državi. — Stališče ogrskega ministrskega predsednika je baje povse omajano ter se sma-

tra za njegovega naslednika Szögyenyi-Marich.

Izpred sodišča.

Gospod deželnosodni nadsvetnik Schmeditz je predsedoval včeraj tudi sledečim prizivnim obravam deželne kot prizivne sodnije:

1. **Zaušnice in brce.** 23. svečana so pijančevali fantje v Oblakovi krčmi v Žabnici. Stepli so se, ker je nekdo Janezu Hafnerju očital, da je drva kradel. Tinček Hafner je bil najbolj hud. Prijel je »cintstajne« in ga vrgel Janezu na glavo. Bil je obsojen na 10 K globe in prizivno sodišče je to sodbo potrdilo; saj je celo njegov zagovornik dr. Brejc ostal doma. — 16. sušca so bili v Luži veseli. V krčmi Jerneja Jekovca je skočil po kratkem prepiru 20letni posestnikov sin Andrej Pogačar, ki je dostikrat radi tepeža predkaznovan, k fantu Koritniku in ga udaril z nožem po obrazu. Pomirili so ga le težko. Domov grede so fantje po Luži prepevali. Neki Gasperlin je dejal: Tiho bodite, pa spat pojdite! Za ta dobri svet je bil tepen. Pogačar pa je bil obsojen na 3 mesece zavora, kar je tudi prizivno sodišče potrdilo. — Katra, Janez in Tone Ustnik so opravljale Jožeta Lavriča, da jim je jedno brazdo odoral. Kričali so nanj, da je »krivična baraba« in ga končno podrli ob tla in kofutali. Tekla je pa le bojovita Katra za njim in se je tako odlikovala v boju, da se je moral Lavrič braniti z lopato. Sedela bode 3 dni, Tone bode pa 20 K plačal kakor je potrdilo prizivno sodišče. — Franc Vidic je šel čez svet Strahove hiše. To je posestnikovega sina Josipa Straha zjezilo in udaril ga je ter mu tudi s polenom grozil. Ker pa to vendarle ne gre, bode sedel 48 ur v zaporu in se enkrat postil. Njegov rekurz mu ni nič pomagal.

2. **Voznikove dolžnosti.** 14. svečana so pustili v Bohinjski Beli pred gostilno konje brez nadzorstva. Recimo, konji bi se splašili, — kdo bi jih ustavil? Ali pa kak otrok bi prišel h konjem, ali kak maček itd. Janez Gogala, zapomnite si, da morajo i vaši otroci paziti na konje vedno, če so vozniki. Jože, sinko, bode sedel 48 ur, Marijana pa 24 ur. Priziv ni nič pomagal.

3. **Na lovu.** Lovec Martin Dvorinšek je na Čvetno nedeljo začel strel v lovišču Leopolda Berdajsa na Rebru. Našel je posestnika sina Jožeta Renko in hlapca Janeza Ocepka. Orožnega lista seveda nista imela. Zagovarjala sta se, da so streljali le v bukvo, češ, vse je dobro, če zna človek. A to ni bilo dobro, da jim nihče ni verjel ta zagovor. Vkljub svoji ničnostni pritožbi bode sedela po 1 teden v zaporu.

4. **Hud pes.** 31. aprila ob 9. uri dopoldne je pes Franceta Žitnika zajutrkoval. Ženske so mu snele torbo doli, pozabile so mu jo po zajutрку zopet nataktni. Komaj so se ženske obrnile, — se je zgodila nesreča. Marija Boben in njena hčerka Anica sta bili popadeni od psa. Posestnik Žitnik bode radi tega plačal 20 K globe.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 23. maja.

— **Za vseučilišče v Ljubljani** je poslalo predstojništvo občine Ocizla-Klanec na ministrstvo za uk in bogočastje peticijo.

— **Promocija.** Gospod Dragotin Lončar, suplent na II. državni gimnaziji v Ljubljani je bil 22. t. m. na češki univerzi v Pragi promoviran za doktorja modroslovja. Častitamo!

— **Bedasto klevetanje.** Že leta in leta, kar traja prizadevanje za narodno ravnopravnost, pisarijo nemški listi o nerazvitosti slovenskega jezika in predstavljajo naš jezik kot nekako mešanico, v kateri je več nemških kakor slovenskih besedi. Posebno rad veže take otrobe sloveči celjski poslanec Pommer. Zadnjič je graška »Tagespošta« priobčila članek, v katerem je zapisana tudi ta-le velikan-ska oslarija: »In slovenischen Zeitungen stösset man vielfach auf längere Redesätze, deren Inhalt auch für einen Deutschen, der niemals slovenisch gelernt hat, leidlich verständlich ist«. Da je to bedastoča, ki jo morda verjame kak gorenještajerski krofač, vsakdo drug pa se ji mora smejati, pač ni treba šele pripovedovati. V dokaz, kakšen je slovenski jezik, je »Tagespošta« tudi priobčila neko pismo, v katerem je več nemških kakor slovenskih besedi. Že na prvi pogled spozna vsakdo, da je to pismo narejeno v namen, da bi se slovensčino predstavljalo kot »kauder-welsch«. Najlepše pa je to: V »Tagespošti« je bilo rečeno, da je to pismo bilo natisnjeno v »Miru«, resnica pa

je, da to pismo ni bilo nikdar objavljeno v »Miru« in tudi »Miru« nikdar poslano. To pismo je sestavil neki bivši učitelj iz sovraštva do Slovencev, in da bi slovenski jezik mogel zasmehovati. Nemci si torej že ne morejo drugače pomagati, kakor z lažmi in sleparijami!

— **Nadžkof v Gorici.** Imenovanje goriškega prošta monsignora Andr. Jordana goriškim nadškofom je bilo sklenjeno v seji ministrskega sveta, ki se je vršila v petek. Vlada zatrjuje, da je Jordan slovenskega jezika popolnoma zmožen, v narodnostnem oziru pa pravičen. Bomo videli!

Preklinjanje raz prižnice.

V Biljah na Goriškem je bil 11. t. m. ples. To je dalo povod, da je kurat Rojec pri popoldanski božji službi preklel krčmarja, godce, plesalke in plesalce. Ples se je vsesedno vršil.

— **Značilno.** Višjim poštним kontrolorjem v Mariboru imenovani Ferdinand Wudia ne zna nič slovenski. Ko bi slovenske stranke dosledno zahtevale, da se ž njimi slovenski uraduje in občuje ter bi pri vsaki nekorektnosti delali pritožbe, bi se takih uradnikov sčasoma že odkrižali. Seveda, če stranke same ne-škutarijo in mirno pretrpe tudi najbolj provokatorična kršenja ravnopravnosti, potem ni čuda, da imenuje vlada tudi jezikovno nesposobne uradnike za take kraje.

— **Na korist siromašnim hr-vatskim dijakom** priredi v ponedeljek večer ob 8. uri gospa Matilda Teodorović deklamatorni večer v areni »Narodnega doma« v Ljubljani. Vspered: »Smrt« od Preradovića in »Klevetnikom Hrvatske« od Šenoe, deklamuje M. Teodorović. »Rodu o jeziku« od Preradovića, deklamuje L. Teodorović. »Ponoč« od Gjuro Jakšića, deklamuje M. Teodorović. »Lasta« od Šenoe, deklamuje L. Teodorović. »Kugina kuća« od Šenoe, igra M. Teodorović. »Zimsko cvieće« od Zvonimira Devčića, deklamuje L. Teodorović. »Kletvu iz Debore« od Mosen-thala, igra M. Teodorović. »Zagreb« od Šenoe, deklamuje L. Teodorović. »Majčino srce« iz italijanskega prevlel Gjuro Jakšić, igra M. Teodorović.

— **Glas iz občinstva.** Piše se nam: Kakor se čuje, namerava napraviti preč. knezoškofijski ordinariat električno zvezo med glavnim poštним uradom in zvoniki peterih župnijskih cerkv, po kateri zvezi naj bi se dajalo v dotične zvonike natančno opoldansko znamenje, tako da bi po vseh cerkvah ob enem začelo zvoniti. Res hvalevredna naprava, katere v Ljubljani zelo potrebujemo. Vendar se nam pa zdi, da cerkovniki, kateri bodo nadzorovali ure in naznanjenje poldneva, ne bodo vedno tako točni, kakor je električno znamenje z Dunaja, in zato tudi nimamo pravega zaupanja v to napravo. Usojamo si torej opozoriti tem potom slavni mestni zastop, ne bi li bilo bolje, napraviti na ljubljanskem gradu mehanično urejeno močno piščal (Dampfpfeife, Syrene), katere priprava naj bi se električnim putem iz brzojavnega urada točno opoldne sprožila. Mogoče, da se bo ugovarjalo, da se tak znak ne sliši dovolj, toda temu ni tako. V Pulju ima mornarski arzenal piščal, katere glas se razlega 12 in več kilometrov daleč. Tudi se piščali gotovo ne bode nikdo ustrašil, kakor strela. Po tem opoldanskem znamenju ravnale bi se potem vse ljubljanske, posebno pa cerkvene in druge javne ure. Končno menimo tudi, da bi ta naprava ne bila ravno draga in zato jo priporočamo v pretres.

— **Prememba posesti.** Grajščino Nova vas v litijemskem okraju je od gospe Marije Majerjeve kupil ljubljanski trgovec in podjetnik g. Josip Turk ml.

— **Iz Hrastnika ob južni železnici** se nam piše: Vest, da ste prišli graščini Radeče in Svibno v slovenske roke, posebno pa še, da je med kupci ljubljanski gospod župan Ivan Hribar, ni malo razveselila tudi Hrastničanov. Predvsem so se vzradostili tukajšnji lovci; pričakujejo, da ga bodo kmalu pozdravili v temnih kumskih gozdovih na lovu in da bodo v kratkem pokale po vsem Kumu slovenske puške. V tem upu mu kličemo v pozdrav: lovski blagor!

— **Železnica Celje-Veleje.** Na željo prebivalstva Savinjske doline se je vlada izjavila, da je voljna prevzeti ome-

njeno progo v državni promet, ako se ji povrnejo lastni stroški. Uprava državnih železnic je tudi v tem slučaju pripravljena, prevzeti stroške za zgradbo pomožnega kolodvora v Celju. Štajerski deželni odbor pa je to ponudbo odklonil ter je pripravljen v to dovoliti le pod pogojem, da prevzame država omenjeno krajevno železnico na podlagi zakupa ali pa nakupa. Dasi bi taki pogoji pomenili za državo stalno subvencioniranje omenjene železnice, se odloči baje vendar za enega stavljanih pogojev.

— **Bivši mariborski notar dr. Fran Radey** se nahaja v deželni blaznici v Feldhofu pri Gradcu. Ker pa je začela proti njemu tožbo na 10.000 kron njegova sinova Ana Radey, rojena grofica Meran, je postavilo mariborsko okrožno sodišče ondotnega odvetnika dr. Radosl. Pipuša za kuratorja umobolnemu.

— **Gregorčičeve pesmi.** Od odlične strani smo dobili pritožbo, da se ravno izdani tretji zvezek Gregorčičevih poezij ne dobiva nevezan. Nasprotno pa nam javlja knjigovez g. Bonač, da se pač dobivajo tudi broširani zvezki ali razlika v ceni je minimalna. Vezana knjiga velja 4 krone, nevezana pa 3 K 40 vin.

— **Nezaupnost Kočevcev.** V četrtek, 22. t. m., je nenadoma privrelo v Kočevje praznično oblečenega ljudstva. Človek bi bil mislil, da je semen ali praznik, toda motil bi se bil, kajti če se je natančno pogledalo, videlo se je, da so imeli vsi ti ljudje vsak po eno knjižico v rokah. Pa kako in zakaj to? Hudomušneži so po okolici prejšnji dan raztrosili vest, da je kočevska »šparkasa« napravila krivo. Ubogi ljudje so se takoj drugi dan lepo oblekli, poiskali iz skrivnega zatišja hranilne knjižice ter se peljali v Kočevje vzdigovati svoj težko pridobljeni zaklad. Mislim, da so se tu dali vendar prepričati o raci, kajti polagoma so vozovi zopet začeli drdri iz slavnega kočevskega mesta. Za kočevsko hranilnico se pač ni treba bati, kajti ta stoji trdno in dobro uspeva.

— **Kmetijsko-kemično preiskušališče v Ljubljani** ne bode izvrševalo kemičnih in drugih spreskušanj (analiz) od 24. maja do 9. junija t. l., ker odpotuje ravnatelj zavoda dr. E. Kramer v strokovnih stvareh na Češko in v Galicijo.

— **Ustrelil se je v Mariboru** 16 letni brivski učenec Jožef Gabauer.

— **Zidarska stavka na Reki.** Ker nočejo podjetniki uslišati zahtev zidarskih pomočnikov po zvišanju mezd in skrajšanju delavnika, pripravljeni so delavci delo skupaj ustaviti in pričeti štrajk.

— **Mme. Marguerite,** krotilka levov, je ljubljanskemu občinstvu še dobro v spominu; v Schwentnerjevi izložbi pa je sedaj njen prav podoben portret slovenskega slikarja g. Verbiča. Verbič se je pojavil v Ljubljani šele zadnji čas. Pri Kollmannu je razstavil nekaj dekorativnih portretov, ki so namenjeni za veliko in visoko dvorano ter so bili zato izvršeni na efekt v razdalji. Portret krotilke pa je izdelan skrbno, natančno, toaletta je izdelana fino, zlasti pa obraz in oči s frapantno naravnostjo. Portret je dostojno delo, ki dokazuje, da je g. Verbič talentiran slikar vzlic svoji mladosti še ne 23 let. Gosp. Verbič je danes domobranski — infanterist. Početne nauke je dobil pri radovljiskem kiparju Vurniku, a se kmalu lotil slikarstva. Študiral je v Budimpešti pri akad. slikarju Götzu, bil je slušatelj ondotne akademije, slikal dekoracije za budimpeštansko opero in pri Kautzkem na Dunaju, prepotoval Ogrsko in Rumunijo in se praktično izobraževal v svoji stroki. Gosp. Verbič hoče svoje študije nadaljevati na Dunaju; ker je talent, gotovo še znatno napreduje, če se loti z resnobo slikarske umetnosti. Portret mme. Marguerite je dokaz, da je g. Verbič prav dober začetnik.

— **Kaj žganje stori,** se je pokazalo zopet na prav žalosten način minuli teden v Bitinjah. Dinar R. Winkler je pijan napadel svojo mater in jo je obdeležoval z velikim kamnom tako grozovito, da je krvavela iz mnogih težkih ran in vsa krvava obležala na tleh. Nečloveškega zločinca so morali vkleniti v verige in prepeljati v celovski zapor.

— **„Špehkamra“ v Kurji vasi.** Neki kurjevaški dobrovoljček pogledal je

bil včeraj pregloboko v kozarec in vsled tega je bil v gostilni prav nadležen. Gostje so se ga komaj otepali, sosebno jednemu starčku je tako nagajal, da mu že ni bilo več prestat. Dobrovoljček je v svojem okraju prav spoštovan in čislán mož, a kadar ga ima pod klobukom, je malo preveč siten. Mati-gostilničarka je nadležnega gosta pomirjevala in ko le vse lepe besede niso nič pomagale, je sklenila sama napraviti red. Prijela je dobrovoljčka za vrat, ga tirala iz gostilne in ga zaprla v konjski hlev, kjer je prebil poi ure in je bit šele izpuščen, ko je s trdim »naprejšetjem« obljubil, da bo dal mir. Mož je obljubo izpolnil, a danes mora poslušati zbadljivce, da je včeraj bil zaprt v kurjevaški »špehkamri«.

— **Nepoštena dekla.** Policija je včeraj zaprla Marijo Juhantovo iz Mlake, ki je služila pri oskrbnikovi vdovi Karolini Schiehanovi v Židovskih ulicah št. 1 in je tej 19. t. m. pokradla obleke v vrednosti 36 kron. Ukradeno obleko je skrila v drvarnici. Včeraj zvečer je prišla po obleko v drvarnico in je bila prijeta, ko je ravno hotela odnesti ukradene reči.

— **Bicikel ukraden.** Včeraj opoludne je bil Zupančičevemu polirju Francetu Pregelnu iz veže Boštjančičeve hiše v Kolodvorskih ulicah št. 29 ukraden Diana Dürkopf-bicikel, model XVIII. številka 26.179. Kolo je imelo kratko ravno balanco in na obodu precejšnje vtisko.

— **Tatvina v hotelu „pri južnem kolodvoru“.** Restavraterju I. Lorberju v hotelu »pri južnem kolodvoru« je ukradel v noči od 21. na 22. t. m. neznan tat iz zaklenjenega predalnika v gostilni 9 kron, natakariči Antoniji Jašanovi 50 K, zlat privesek in tri zastavne listke in natakariju Ludoviku Florjanu pa od 1. do 15. t. m. 66 kron.

— **Nepreviden kolesar.** Včeraj zvečer je na Krakovskem nasipu neki kolesar povozil 8 let starega dečka Gregorja Hitija, stanujočega na Krakovskem nasipu št. 12. Deček se je pri padcu težko poškodoval.

— **Iz bolnice je ušel** 22 let stari delavec Jožef Miklavč, rojen v Zagrebu, pristojen v Novo Kanižo.

— **Najdene in izgubljene reči.** Na Sv. Petra cesti je bila najdena srebrna zapestnica. — Na poti od Poljanske ceste do hiše pri prisilni delavnici je bil izgubljen zlat prstan z opalom.

— **Najnovejše novice.** Upor med ruskimi dijaki-jetniki je nastal v Kovnu zaradi surovega postopanja z dijaki. Priti je moralo vojaštvo, na kar so upornike težko kaznovali s palicami. — Zborovanje anarhistov so baje zalotili v neki planinski koči blizu Chemniza. Pet udeležnikov so prijeli in zasegli veliko spisov. — Spomenik pokojni cesarici Elizabeti so odkrili v Teritetu v navzočnosti avstro-ogrškega in bavarskega poslanika. — Zblazneli dvo-bojevniki. Polkovnik Masser, o katerem smo poročali, da se je dvobojeval v Temešvaru s podpolkovnikom Jettlom, je kmalu po dvoboju zblaznel ter so ga oddali norišnici. — V zadevi Mattachich-Keglevich je sprejel cesar ogrskega poslanca Polonija v avdijenci ter je obljubil, dati to zadevo najskrbneje preiskati.

— **Čehi in šolstvo.** Dne 23. marca se je vršil v Pragi občni zbor »Šolske Maticice«, ki vzdržuje pet srednjih šol, 44 vrtcev in plačuje subvencijo za tri gimnazije, eno realko in 35 ljudskih in meščanskih šol. Razen tega je še ustanovila »Matica« pet srednjih in 33 ljudskih šol, katere je prevzela dežela v svojo režijo. Vse izdatke pokriva večinoma srednji sloj. Leta 1901. je prejemalo za 551.190 kron 16.000 čeških otrok naobrazbo v narodnem, maternem jeziku. Nabralo se je 480.198 K. Dežela je prispevala 31.900 K, legati so iznašali 30.017 K. Vse premoženje iznaša 111.376 K, vrednost realnosti iznaša 405.212 kron. Različne fundacije znašajo 512.985 K.

— **Tolstega pismo ruskemu carju.** Kakor smo že svoječasno omenili, je vročil Tolstoj carju pismo, ki se glasi dobesedno: »Veličanstvo! Vaša vlada preganja z vsakojakim mučenjem ljudi, pri katerih najde moja dela. To je skrajna krivica, ker vsled tega postopanja nikakor ne trpi pravi krivice. V tem slučaju sem jaz krivec, jaz sem, ki je pisal one grešne knjige in ki je s pisanjem in z živo besedo propagiral one ideje, katere smatra Vaša vlada za nevarne. Zato je treba vladi obrniti svoje naredbe zoper mene, ako se hoče rešiti te skrbi. Saj jaz ne tajim svojega dela, temuč nasprotno tudi sedaj izjavljam, da sem knjige, zaradi katerih je toliko ljudi preganjenih, pisal in razširjal ter tega nikakor ne tajim. Ideje, ki so izrečene v mojih knjigah, go-

vorijo največ o tem, da je božji zakon nad vsemi ljudskimi zakoni; da naših bližnjih ni treba mrziti in sovražiti, nego ljubiti in jim pomagati ter z njimi tako postopati, kakor želimo, da postopajo drugi z nami. Temu se nočem odreči, dokler bom živ, ker smatram to za najsvetejšo dolžnost napram Bogu. Vsled tega Vas prosim, da obrnete vsa ona nasilja, katerim so izpostavljeni moji prijatelji, proti meni; to delam za to, ker smatram za moralno dolžnost, da sam odgovorjam za svoja dela. Storitve že enkrat konec groznemu postopanju in krivicam Vaših zaščitnikov, ker sicer pade moralna odgovornost na Vas. — Vaš iskreni in verni grof Lev Tolstoj.«

— **Nezakonski otroci na Avstrijskem.** Statist. dr. Fr. Prinzing navaja v svojem »Statističnem arhivu« števila nezakonskih otrok v posameznih deželah Avstrije. Po tej sestavi pride na vsakih 100 rojstev 148 nezakonskih. Največ jih je na Solnograškem in Koroškem, a najmanj v Istriji. Od leta 1891. do 1895. je bilo od vsakih 100 novorojencev v Istriji 274 nezakonskih, v Gorici in Gradiški 278, v Dalmaciji 350, na Predarlskem 595, na Tirolskem 739, na Kranjskem 447, na Moravskem 1081, na Šleskem 1094, v Bukovini 1202, v Galiciji 1322, na Češkem 1393, v Trstu 1793, na Gornjeavstrijskem 1179, na Štirske 2431, na Nižjeavstrijskem 2618, na Solnograškem 2719 in na Koroškem 4346 nezakonskih otrok. Statist. dr. pravi, da je v onih delih Avstrije, v katerih so nastanjeni Čehi in Slovenci, mnogo manj nezakonskih otrok kakor pri nemških prebivalcih teh dežel.

— **Poskušen samomor 13 letne deklice.** Na Dunaju je imela 13 letna hčerka delavca Ferdinanda G., ki je še šoloobvezna, za hrbtno svojega očeta ljubavno razmerje z nekim vojakom. Slučajno je prišel oče na sled temu. Deklica se je tako bala kazni, da je sklenila umreti, predno jo bo videl oče. Šla je na podstrežje trinadstropne hiše, v kateri je stanovala, in je skočila na dvorišče. Ranjena je smrtnonevarno in bržčas ne ozdravi. V pismu, ki ga je dekle ostavilo, prosi starše oduščenja, ker jim je napravila tako sramoto.

— **Rumena voda.** V Toplicah na Češkem je postala zadnje dni voda v tamšnjih rezerviranih rumena kakor jajčni rumenjaki. Nekateri trdijo, da je to v zvezi s katastrofo na Martinique. Sedaj je voda zopet čista.

— **V človeško kožo vezane knjige.** Ravnokar je izdal Albert Cim knjižico »Une bibliothèque«, v kateri naštevava knjige, ki so bile vezane v človeško kožo. Angleški zdravnik Askew, ki je umrl leta 1773, je dal svojo anatomsko razpravo vezati v človeško kožo, da spravi na ta način vsebino in platnice v sklad. Sloveči John Hunter je vzel iz istega razloga človeško kožo za vezitev svojega dermatologičnega dela. Iz knjižnice Monsieur de Musseta je knjiga »Opuscules philosophiques et litteraires per M. M. Suard et Bourhet de Vauxcelles«, ki je tudi vezana v človeško kožo, kakor to potrjuje knjigi priloženi atest. Mr. William ima folijante, ki so v koži neke Zamorke in Kitajke. Tudi se hrani eksemplar »Terre et Ciel« od Camille Flammariona, za koje vezitev je neka pisateljica oboževaljica sporočila — seveda po smrti — svojo kožo. Knjižnica v Valenciennesu ima eksemplar prevoda Virgiljeve »Georgica«, ki je vezan v kožo preračevalja, pesnika Dalillesa.

— **Žrtvovala se je za brata.** Alma Behukeova v Chicagu je vzor stranske ljubezni. Njen brat se je bil opeknel in zdravnik mu je rekli, da se more ozdraviti, ako kdo zanj žrtvuje 500 koščkov svoje zdrave kože. V to je privolila njegova sestra, koja pa je zdaj vsled tega sama bolna in jako slaba, a zdravnik trdi, da bo ostala gotovo pri življenju.

— **Katastrofa na otoku Martinique.** Iz Pariza javljajo, da so prišla v francosko luko Pauliac pisma, katere so pisale razne osebe na otoku Martinique spočetka katastrofe. Eno pismo se glasi približno takole: Že teden dni se kadi »Pelejuš«, čutili smo več potresov. Ko smo zjutraj vstali, je bilo mesto pokrito s pepelom. Prav težko je dihati, tokro prahu in pepela je v zraku. Prah pijemo, jemo in požiramo. Nekdo izreka nado, da bo mogel 10. maja boljše novice poročati; tedaj pa so bili že vsi mrtvi. V nekem drugem pismu se nahaja sledeče mesto: »Ko sprejmem to pismo, bo Martinique morda že pokopan. Vulkan se kadi, je v polni erupciji in pokriva mesto z dežjem prahu. Danes zjutraj so bile strehe bele. Veliko prebivalcev je moralo v srajčah ostaviti svoje hiše ter bežati. Vse je bilo belo od pepela. Kar nas nekoliko tolaži, je to, da so bili doslej le lahni potresi, toda goro obdaja ogenj. Vse se vprašuje, kaj se zgodi, ako se bo iz vulkana še nadalje kadilo in ako bo metal množice pepela na mesto«. Mlado dekle je pisalo nekemu dru. Pechevinu: »Ako umrjemo, odhiteli bomo na oni svet v veliki množici. Ali bomo zgoreli, ali se zadušili? Kakor Bog hoče. Povej Robertu, kako je z nami in da še živimo, a ne bomo morda več, ko sprejmete to pismo.« — Nesrečniki so torej slutili, da jim preti nesreča. Geolog Seeley

meni, da bržčas ni še konec bljuvanja, ter da bodo skoraj gotovo začeli bljuvati tudi vulkani na Dominiku, Guadaloupi in na drugih otokih Malih Antil, ker je med dvema paralelnima vrstama vulkanov vedno nekaka zveza.

Književnost.

— **„Učiteljski Tovariš“** ima v svoji 15. letošnji številki nastopno vsebino: Prošnja kranskega učiteljstva za izboljšanje gmotnega stanja. — V premislek. — Zmes. — Dopisi. — Društveni vestnik. — Književnost in umetnost. — Vestnik. — Listnica uredništva. — Uradni razpisi učiteljskih služeb.

— **Izvestja muzejskega društva.** Vsebinska 1. in 2. sešitka je ta-le: 1. Viktor Steska: Janez Čandik, slovenski pisatelj, † 1654. 2. M. Slekovec: Duhovniki, rojeni v kranski župniji. 3. Franc Hauptmann: O pokolenju Jurija barona Vege. Mali zapiski: 1. A. K.: O jezuitskem kolegiju in cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani.

Telefonska in brzojavna poročila.

Praga 23. maja. Spominjajoč se raja ob obrežju jezera blejskega in vzgledov prijaznosti in ljubeznivosti, s kojimi nam je celo ugledno prebivalstvo, na čelu ljubke dame, začrtalo poset na prekrasni divni blejski kraj v trajen spomin, kličemo županu in vsemu slovenskemu občinstvu iskreni: Živeli!

Češki novinarji v Pragi. Dunaj 23. maja. Posl. dr. Pacak včeraj ni govoril. Ministrski predsednik Körber je odgovoril na Klofáčev interpelacijo, zakaj je prestolonaslednik črtal ime Tolstega izmed predlaganih častnih članov praške akademije. Körber je na kratko izjavil, da more Franc Ferdinand kot pokrovitelj akademije črtati katerokoli ime. — Nato se je proračun v tretjem čitanju po imenskem glasovanju sprejel s 40 glasovi večine. Proti so glasovali Čehi, nemški nacionalci, Vsenemci, nekateri Jugoslavo-vani in socialni demokrati. Posl. Berks, dr. Ferjančič in Plantan so glasovali proti. Del jugoslovanskih poslancev se je odstranil.

Dunaj 23. maja. Ministrski predsednik Koerber je danes izjavil, da glede pogajanj z ogrsko vlado ne more ničesar povedati, ker stoji odločitev pred durmi. Avstrijska vlada se trudi, da ostane zveza z Ogrsko neizpremenjena kolikor dolgo je mogoče. Med Vsenemci in kršč. socialisti se je vnel nato razpor, ki je izzval velik škandal. Čehi so izjavili, da bodo delali z vsemi sredstvi, da se nagodba razpravlja parlamentarno. Sedaj je na vrsti naslov inženjerjev. Bržčas je danes zadnja seja v maju. Prihodnja seja bo v juniju ter se naznani pismeno.

Dunaj 23. maja. Načelnikom avstrijske kvotne deputacije je bil izvoljen poslanec vitez Jaworski namesto posl. dr. Mengerja. Kvota se določi do leta 1909.

London 23. maja. „Ex change Telegraphen Compagnie“ poroča baje iz najzanesljivejšega vira, da se uspeh mirovnih pogajanj naznani že te dni ter da se ministrstvo prej ne snide več k seji.

Borzna poročila.

Dunajska borza

dné 23. maja 1902.

Skupni državni dolg v notah	101 60
Skupni državni dolg v srebru	101 50
Avstrijska zlata renta	120 70
Avstrijska kronska renta 4%	99 80
Ogrska zlata renta 4%	120 75
Ogrska kronska renta 4%	97 95
Avstro-ogrsko bančne delnice	1598 —
Kreditne delnice	686 —
London vista	24 25
Nemški državni bankovci za 100 mark	117 27 1/2
20 mark	23 47
20 frankov	19 06
Italijanski bankovci	93 65
C. kr. cekini	11 33

Žitne cene v Budimpešti

dné 23. maja 1902.

Termin.

Pšenica za maj	za 50 kg	K 8 68
„ „ oktober	„ 50 „	7 83
Rž „ „ oktober	„ 50 „	6 70
Koruzza „ maj	„ 50 „	5 16
„ „ julij	„ 50 „	5 22
„ „ avgust	„ 50 „	5 27
Oves „ „ oktober	„ 50 „	5 77

Efektiv.

2 1/2 vinarja višji. Koruzza se draži.

50.000 kron znaša glavni dobitek loterije gledaliških igralcev (Schauspieler-Lotterie). Opozorjamo svoje cenjene čitatele, da se srečkanje vrši neprekidno dne 19. junija 1902 in da se vsi dobitki od zalagateljev izplačajo v gotovini z 10% odbitkom.